

Parantez...

Erkan Turan

Biri ykar biri yapar; Kaleyazısı çeşmesi yeniden yapılıyor...

Tarihi kalelerimiz, camilerimiz, han ve hamamlarımız, türbelerimiz ve günümüze dek ayakta kalan tarihi ve kültürel varlıklarımız arasında yer alan ÇEŞMELERİMİZ' in önemi çok büyüktür.

İlimizde, çok eski dönem ve medeniyetlere ait, özellikle atalarımız Selçuklulardan ve Osmanlılardan günümüze dek gelen, tarihi değeri ve birer sanat eseri olan çeşmelerimiz, önemli cadde ve eski yerleşim alanı olan, mahallelerimizde hala dimdik ayakta. Hepsinin isimlerini burada teker teker yazmayı gereksiz buluyorum. 30-35 kadar olduğunu söyleyebilirim.

Bunlardan biri de KALEYAZISI ÇARŞISI'nın başında yer alan ve 1765 yıllarında yaptırılan ve 200 yılı aşkın bir süredir hizmet veren KALEYAZISI ÇEŞMESİ' DİR

Sinop'un en önemli çeşmelerinin başında gelen bu tarihi çeşmeden, kentlisi – köylüsü-esnafı-işçisi yararlanırlardı. 12 Eylül 1980 öncesine dek bu çeşme yerinde duruyordu. Dönemin Belediye Başkanlarımızdan merhum Enver BAHADIR, Yol çalışması nedeniyle bir gece de çeşmeyi yıkıp ortadan kaldırmıştır. Daha sonra bir kamyonun çarptığını söyleyerek olayı kapatmıştır.

Bu tarihi çeşmenin Nostaljik anıları belleğimden silinmemiştir... Kale-yazısı çarşı ve çeşme ile olan anılarım 70 yıl öncesine, 6-7 yaş çocukluk çağıma dek uzanır. O yıllarda kent halkı, kışın ısınmak için odun yakarlardı. Sinop'un yakın ve merkez köyleri kağrı arabalarıyla kentin odununu taşırlardı. Odun yüklü kağrı arabaları sabahın erken saatlerinde Sinop'a gelerek Kumkapı girişinden başlayarak sıra, sıra dizilerek alıcılarını beklerlerdi.

Rahmetli babamda kağrı arabasına yüklediği odunları kente götürüp satar, bizim ve evimizin ihtiyaçlarını alırdı. Güçlü kömüşlerimiz vardı. Babamın kağrı arabasındaki odunlar bir tona yakın gelirdi. O yıllarda 10 paralar, 40 paralar, yüz paralar bozuk para olarak kullanılırdı. 40 para 1 kuruş, yüz para 2,5 kuruş değerindeydi.

Bir kağrı arabası odun 7,5 Lira falandı. Odunları satınca babam para verir, Kaymağın Niyazi'den pide ya da sıcak has ekmek, Yanındaki bakkal Saracın Seyit'ten de iki yüz elli gram helva, yüz gram zeytin alır çeşmenin başında bir güzelce karnımı doyurur. Kana, kana suyundan içerdim... Çeşmenin dört yanından akan musluklar vardı.